

TOIMENPIDEALOITE 23/2014 vp

Biotalous nostaminen kansalliseksi kärkihankkeeksi

Eduskunnalle

Keskustan mielestä maa- ja metsätalous sekä uusiutuvan energian tuotanto ovat tulevaisuuden kasvualoja maassamme. Tällä vihreällä kasvulla voidaan synnyttää laajasti kotimaisiin voimavaroihin perustuvia, uusia työn ja yrittäjyyden mahdollisuuksia. Vihreä kasvu tukee vahvasti kansantalouttamme. Maahantuontia korvaavana ja vientiä vahvistavana kotimaiseen työhön ja raaka-aineisiin perustuvana toimialana se on tehokain sektori vaihtotaseemme vahvistamiseen. Vihreä kasvu ei kuitenkaan synny itsestään, vaan kehittyäkseen se vaatii pitkäjänteisyyttä sekä luotettavaa ja vakaata poliittista ilmapiiriä ja päätöksiä.

Uusiutuvan energian erilaiset käyttökäytännöt, puhdas ilma ja vesi, cleantech, ovat suuria mahdollisuuksia suomalaiselle teollisuudelle. Hallitus puhuukin lupaavasti puhtaasta teknologiasta, ja onkin aivan oikein sanoa, että alan teknologiaan ja yrittäjyyteen pitäisi satsata. Hallituksen puheet ja teot ovat kuitenkin jälleen kerran ristiriidassa. Siinä missä Vanhasen hallitus lisäsi alan t&k-rahoja lähes 3—4-kertaisiksi, Kataisen hallitus on leikkaamassa resursseja. Näillä eväillä uudet työpaikat jäävät syntymättä.

Kunnianhimoinen energiapolitiikka edellyttää rohkeita investointeja, kuten esimerkiksi älykkäisiin sähköverkkoihin satsaamista esimerkiksi Pohjoismaiden yhteishankkeena. Biotalous on kokonaisuudessaan tuntuvasti laaja-alaisempi käsite kuin pelkkää energiantuotantoa. Keskustan esittämä kasvurahasto tarjoaa rahoituskanavan sellaisille kasvuyrityksille, jotka pyrkivät

ratkaisemaan biotalouteen liittyviä haasteita ja kehittämään esimerkiksi puuraaka-aineesta aivan uudenlaisia tuotteita vaikkapa lääketieteellisuuden tarpeisiin.

Maaseutu, maaseudun ihmiset ja maaseudun vihreät elinkeinot ovat jo nyt maksaneet kovan hinnan hallituksen säästötoimista. Keskusta odotti, että hallitus olisi valtiontalouden kehysesityksessä vuosille 2014—2017 toteuttanut toimenpiteitä maa- ja metsätalouden kannattavuuden parantamiseksi. Niitä ei tullut. Kehysesityksessään hallitus jätti voimaan jo aiemmin tehdyt moninkertaisten leikkausten kohdentamiset maaseudulle.

Keskusta edellyttää, että maa- ja metsätalouden kehittämiseen ja investointeihin on käytettävissä tarvittavat taloudelliset tukiresurssit. Keskusta ei hyväksy kaavailuja, joissa investointien rahoittaminen siirrettäisiin vuotuisen budjettirahoituksen varaan. Alkutuotannon rakenteen kehittämisen ensisijaisen rahoituslähteen tulee jatkossakin pohjautua rahastointiin, jonka pääomitus on riittävällä tasolla tarpeeseen nähden.

Hallitus on toiminut maaseutua kohtaan toisin kuin se aloittaessaan linjasi. Hallitusohjelmassa on painotettu useassa kohdassa maatalouselinkeinon toimintaedellytysten, kilpailukyvyn ja kannattavuuden parantamista. Ohjelmassa on keskeisenä lähtökohtana maaseudun monitulo-yrittäjyyden kehittäminen ja vahvistaminen. Hallitus lupasi edistää energiantuotannon monimuotoisuutta ja kannustaa bioenergian käytön lisäämistä. Alueiden vahvuuksista aiottiin hakea kas-

vua. Lähes kaikissa edellä mainituissa tavoitteissaan hallitus on toiminut tavoitteidensa vastaisesti.

Hallitus on myös puheissa ilmaissut tukevan sa viime vaalikaudella hyväksyttyä suurta energiapakettia. Käytännön toimeenpanossa hallitus on kuitenkin sitoutunut tähän vain osin. Käsittämättömintä on, että hallitus on kiristänyt turpeen veroa ja leikannut enimmillään kolmanneksen energiapuun tuesta. Se on tarjonnut kivihiilelle valtavan kilpailuedun, millä puun ja turpeen yhteiskäyttö väistyy yhä useammin. Tämä on hiilenmusta linja ja täysin päinvastainen kuin strategian edellyttämä hiilen nopea alasajo. Keskusta on tehnyt erillisen lakialoitteen hakkeen tuen korottamisesta ja turpeen veron alentamisesta vastaamaan vuonna 2012 voimassa ollutta tasoa. Tämä kotimaista työllisyyttä tukeva ja vaihtotasetta vahvistava veromuutos rahoitettaisiin puoliaksi korottamalla ulkomailta Suomeen tulevan kivihiilen veroa. Uralin takaa kaivettua kivihiiltä ollaan kускаamassa kiihtyvällä vauhdilla Suomeen.

Suomen tulee ottaa vakavasti biotaloutteen ja luonnonvaroihimme liittyvät moninaiset mahdollisuudet. Energiapolitiikan osalta tähtäin tulee asettaa jo 2020-luvulle ulottuviin konkreettisiin ratkaisuihin. Eduskunnan tulee sitoutua siihen, että seuraavan 10—20 vuoden aikana:

- Energiaomavaraisuus tulee nostaa nykyisestä 32 %:sta 60 %:iin, sähköntuotannossa 100 %:iin.
- Uusiutuvan energian määrää lisätään vuoden 2005 noin 95 TWh:sta ja vuoden 2011 106 TWh:sta aina 165 TWh:een.
- Uusiutuvan osuus käyttämästämme energiasta nostetaan nykyisestä 32 %:sta reilusti yli 60 %:n.
- Uusiutuvan energian osuus liikenteessä nostetaan 40 %:iin, yhdessä sähköän kanssa yli 50 %:n.
- Vähennetään CO²-päästömmme puoleen Kioton lähtötasosta ja että metsien hiilinielut määräytyvät todellisen luonnontieteellisen perustan mukaan.
- Lopetetaan hiilen käyttö kokonaan.

- Vähennetään fossiilisen öljyn käyttö kolmannekseen.
- Synnytetään uusiutuvan energian ja alan teknologian pariin 50 000—80 000 uutta työpaikkaa.
- Lisätään uusiutuvaa energiaa lähes puolet pienemmin energiayksikkökustannuksin useimpiin EU-maihin verrattuna.
- Kohennetaan energian säästöä ja energiatehokkuutta ja näin vähennetään energian kulutustamme merkittävästi.
- Parannetaan kauppasettamme 2—3 miljardilla eurolla vuodessa.

Ajatuspaja e2 on esittänyt Harppaus biotaloutteen -työpaperissa (e2 raportti 2/2013) useita toimenpidesuosituksia biotalouden edistämiseksi. Keskustan eduskunta ryhmä pitää raportin toimenpidealoitteita kannatettavana.

Toimenpidesuosituksia biotalouden edistämiseksi:

- Kansallisesta biotalousstrategiasta pitää laatia tarpeeksi konkreettinen, kansallista tahtotilaa vahvistava ja selvästi eurooppalaista tasoa kunnianhimoisempi. Strategiasa on esitettävä uskottavat ja riittävät rahalliset panostukset biotalouden edistämiseen. Nyt ei ole julistusten, vaan käytännön toimien aika.
- On perustettava uusi valtionyhtiö ja sijoitusrahasto tukemaan biotalouden hankkeita ja investointeja.
- Kansalaisille ja yhteisöille on kehitettävä uusia keinoja osallistua biotalousyritysten rahoittamiseen (biotalousrahasto).
- Haittaveroja ja investointitukia on suunnattava biotalouden edistämiseen ja alan kotimaisen kysynnän vahvistamiseen.
- Erityistä huomiota on kiinnitettävä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Valtion on omilla toimillaan ohjattava yritysten t&k-panostuksia.
- Moninaisen poliittisen ja yhteiskunnallisen paineen synnyttäminen biotalouden edistämiseksi. Mielipidevaikuttajien ja kansalaisten vakuuttaminen teeman tärkeydestä.
- Vaikuttaminen EU:ssa.

- Biotalous edistämiseksi on käynnistettävä riittävän isoja ja kunnolla rahoitettuja piltti-hankkeita eri toimialoille:
 - energiatalous
 - tekstiilikuitu
 - puun kuitujen ja molekyylien uudet käyttötavat
 - energiatehokkuuden kehittäminen
 - suljetun kierron ketjut (kokonaisvaltainen kokeilu, jossa mukana pienteollisuutta, maatiloja ja logistiikkapalveluja)
- biojalostamot (biopohjainen energiantuotanto, monipuoliset erotustekniikat käytössä, prosessien sivuvirrat huomioitu)
- Suomalaiset biotalouteen liittyvät innovaatiot on kartoitettava ja niiden valuminen ulkomaille on estettävä.
- Puurakentamista on edistettävä tuotekehityksen, rakennusmääräysten ja kaavoituksen keinoin. Tämä avaa myös vientimahdollisuuksia.
- Puhdistuslaitoksia on kehitettävä paikallisiksi lannoitetehtaiksi. Yhdyskuntien jätteet on saatava kiertoon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin biotalouden nostamiseksi kansalliseksi kärkihankkeeksi.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2014

Kimmo Tiilikainen /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markus Lohi /kesk

Eeva-Maria Maijala /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk
Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Ari Torniainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Laila Koskela /ps